

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«

izhaja mesečno dvakrat, i. s.
vsakega 5. in 20. v mesecu
ter stane celoletno . . K 5—
polletno . . » 2-60
posamezna številka 30 vin.

Oficijalno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
ter v teh včlanjenih zadrug.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:

$\frac{1}{32}$ strani pri enkratni objavi
K 1-50, pri večkratnih objavah
primeren popust.

Uredništvo in upravištvostvo:
Ljubljana, Sodna ulica 2.

I. letnik.

V Ljubljani, 20. aprila 1914.

Štev. 2.

Pospešimo obrtno organizacijo!

Strokovno organizacijo obrtnikov želi država sama, ker jej je ležeče na tem, da se jej ohrani takozvani srednji stan, katerega jedro so obrtniki. Zato to organizacijo tudi podpira in je v ta namen ustanovila celo lastne urade. Kljub temu pa obrtna organizacija na slovenskem ozemlju še ni izvedena na celi črti, da, v posameznih okrajih je sploh še ne poznamo.

Na Kranjskem obstoja sicer, ne oziraje se na gostilničarske zadruge, ki tvorijo vzgledno organizacijo za se, danes 50 obrtnih zadrug z okroglo 5000 člani, toda mnogo okrajev kakor n. pr. kranjskogorski, trziški, škofjeloški, ljubljanski okoličanski, litijski, radeški, trebenjski, žužemperški, velikolaški, ribniški, bistriški, senožeški in vipavski ni še čisto nič, ali pa samo deloma organiziranih. In kar je najhuje, od navedenih 50 zadrug je včlanjenih v zvezi samo 16 z nad 1800 člani, ostale zadruge pa deloma ali životarijo in hirajo, ali pa tavajo svojo pot.

Na Spodnjem Štajerskem so nekoliko na boljšem, toda o vzornosti še tudi ne more biti govora. V okolišču južnoštajerske obrtne zveze obstoja namreč 81 obrtnih zadrug z nad 11.000 člani. Od teh jih je 42 v slovenskih rokah, toda v zvezi sami jih je včlanjenih samo 13 s skoraj 1900 člani, četudi je tam nad 5000 slovenskih obrtnikov.

Mnogo slabše je v tem oziru v Primorju in na Goriškem. Tam obstojajo v celem štiri slovenske obrtne zadruge.

O Korotanu sploh ne govorimo, ker ta je tudi na tem polju tužen. Slovenske obrtne organizacije tam sploh ne poznamo.

Kako bi morala biti naša organizacija izvedena, to nam najlepše spričuje organizacija gostilničarjev na Kranjskem, katerih dve tretjini je že včlanjenih v zadrugah in te vse v svoji lastni strokovni zvezi.

Že iz teh suhoparnih navedb je razvidno, koliko dela nas še čaka na tem polju in kako potrebno je že iz tega vzroka lastno strokovno glasilo, katero je sprejelo v svoj program pospeševanje obrtne organizacije.

Govoriti o potrebi ustanavljanja nadaljnjih obrtnih zadrug v okrajih, kjer še ne obstojajo, bi se reklo nositi vodo v Savo. Povdarjamo samo, da bomo imeli to vedno pred očmi in da smo glede tega vedno vsakemu s pojasnili in navodili na uslugo. Želimo le, da bi se našli v vseh okrajih tovariši-obrtniki, ki bi se zavzeli za stvar in si tako stekli zaslug za celokupni obrtni stan.

Pač pa hočemo danes izpregovoriti o potrebi nadaljne združitve pod skupno zastavo in pod enotnim vodstvom, kajti le takrat, kadar korakamo vsi obrtniki skupaj ramo ob rami, mož ob možu, pride naša organizacija kot taka, pride vsak njen član do veljave.

Naša organizacija je kakor armada. Tam posamezni vojak ne pomeni mnogo; ravno tako pri nas ne obrtnik, ki tava sam. Stotnija, ki odgovarja naši zadrugi, že nekaj zaleže, polk pa, oziroma brigada ali divizija, kateri odgovarjajo našim obrtnim zvezam, navadno igrajo velike vloge in odločajo bitke. In v teh vojaških organizacijah so navadno združeni bojovníki različnih narodnosti, veroizpovedanj ter političnih prepričanj. In vendar gredo skupno v boj za isto stvar. Pred seboj imajo samo en cilj, namreč zmagati nad sovražnikom.

Podobno bi moralo biti tudi pri nas. Kot obrtniki imamo pred seboj skupni cilj, namrečboljšanje naših razmer, pridobitev ugleda našemu stanu, ugoditev življenjskega pota naših potomcev. Seveda so pota do tega cilja lahko različna. Treba pa je določiti najkrajšo, uspeh obetajočo pot. In to navadno najbolje določi osrednje vodstvo, v katerem odloča cvet obrtnega stanu.

V naših zadevah je treba enotnega nastopa vseh obrtnikov ne oziraje se na levo, ne na desno, tudi ne oziraje se na posamezne politične

stranke. Potem smo si lahko gotovi uspehov, drugače nikoli. V to pa je zopet poklicana osrednja organizacija.

Toliko časa, dokler bomo hodili ločena pota, se uspehov nadejati ne moremo, ker nas razni zastopi in oblasti radi needinosti ne bi vpoštevali.

Zato pravimo: Tovariši-obrtniki! Otresimo se starega slovenskega greha, ki se imenuje nesloga, in pokažimo s tem, da se borimo za skupne naše cilje ramo ob rami vsi do zadnjega moža, drugim stanovom, da se po tem potu pride do lepih uspehov. V ta namen pa je treba, da se združimo vsi do zadnjega v osrednji organizaciji.

Zato kličemo Vam, stanovski tovariši iz Kranjske, ustanavljajte obrtne zadrage tam, kjer še ne obstojajo, Vam pa, ki imate že take zadrage, a se še niste priključili osrednji organizaciji: Sklenite soglasno na prihodnjem občnem zboru pristop k „Deželni zvezi obrtnih zadrug na Kranjskem“!

In Vam, tovariši iz zelene Štajerske, kličemo ravno tako: Oklenite se vsi do zadnjega „Južnoštajerske obrtne zveze“, ker to Vas dovede do spasa!

Vi pa, tovariši v solnčnem Primorju, ustanavljajte nove krajevne organizacije, katere naj se čim prej združijo v skupno deželno zvezo!

Kakor po drugih avstrijskih kronovinah, tako se potem lahko združimo vsi slovenski obrtniki v skupno, enotno stanovsko organizacijo, pri tem pa izvedemo še drugi naš cilj, namreč priključitev slovenskih štajerskih obrtnih zadrug k slovenskemu združenemu inštruktorski jatu v Ljubljani.

Tovariši! S temi cilji pred očmi stojte na našem braniku!

Socijalno zavarovanje naperjeno — proti obrtnemu stanu.

(Konec.)

Poslanec Einspinner se je nato protivil temu, da bi morala biti zavarovana zoper nezgode obratovališča pleskarjev, steklarjev, mizarjev, ključavničarjev, kleparjev, tapetnikov, dekoraterjev in instalaterjev tudi glede vseh onih del, ki jih izvrše na obstoječih poslopih. Tako določilo bi dalo povod za najobsežnejše šikane. Ključavničar, ki n. pr. nabija ključavnico na vrata, ali tapetnik, ki polaga preprogo itd., bi bili vsled te določbe tudi podvrženi zavarovanju. Ako bi se glede navedenih postranskih obrtov stavbenega obrta tudi dopustilo, da so podvrženi zavarovanju zoper nezgode glede onega dela, ki ga izvrše na stavbah, se ta določba vendar ne more raztegniti tudi na obstoječa poslopja. Žalibog

se je pa našlo le malo poslancev, ki so smatrali Einspinnerjev predlog za umesten. Vsled tega je posl. Einspinner tudi ta predlog prijavil kot manjšinski predlog. Socijalnodemokratski poslanci so predlagali, da naj se podvržejo zavarovanju zoper nezgode celotna obratovališča pleskarjev, steklarjev, ključavničarjev, kleparjev, tapetnikov, dekoraterjev in instalaterjev. Zapomnite si: Ne le glede del, ki jih izvrše na stavbah, marveč splošno. Značilno za nje je tudi, da so v svojem slepem sovraštvu do svojih nasprotnikov tudi predlagali — najbrže zato, ker je poslanec Einspinner zlatar — da naj se proglasi za podvržene zavarovanju zoper nezgode tudi zlatarje in srebrarje!

Poslanec Einspinner je dalje predlagal, da naj bodo podvržena zavarovanju zoper nezgode samo ona obratovališča mesarjev in prekajevalcev, ki so opremljena s stroji. Poslanec Kratochwil je dal na razpolago svoje statistične podatke, iz katerih izhaja, da se pri mesarskih in prekajevalskih obratovališčih zgodi le prav malo nesreč (niti en odstotek ne). Poslanec Einspinner je opozoril na pomislek, da bo treba zavarovati zoper nezgode tudi vsako kuharico, ako se hoče vse manjše mesarije in prekajevalnice podvreči temu zavarovanju! Ker je bil odklonjen tudi ta predlog, je posl. Einspinner tudi tega prijavil kot manjšinski predlog.

§ 11 govori o uporabi motorne moči in se je tako od vlade kakor od pododseka predlagalo, da naj bodo one delavnice, v katerih se za celotni obrat ne porablja več kakor pol konjske sile, proste zavarovanja zoper nezgode. Poslanec Einspinner je izjavil, da je določitev pol konjske sile pre nizko vzeta, da bi se ne smelo iti pri sedanjih tozadevnih razmerah pod eno konjsko silo. Nasproti temu je pa predlagal socijalni demokrat Winter, da naj bo to zavarovanje obvezno že pri uporabi četrte konjske sile. Einspinnerjev predlog je ostal zopet v manjšini in zato je tudi tega priglasi kot manjšinskega. Poslanec Einspinner je končno predlagal, da naj bodo pri gostilnah in hotelih podvrženi zavarovanju zoper nezgode samo oni uslužbenci, ki so zaposleni pri dvigalih z motornim obratom. Opozarjal je nato, da so danes dolžni zavarovati se proti nezgodam vsi uslužbenci kakega hotela ali gostilne, ker se vporablja kako dvigalo z motornim obratom. To je očitna krivica. Kaj ima kuhinjska dekla, kaj natakar itd. opraviti z dvigalom in kako pride lastnik do tega, da mora plačevati za vse uslužbence zavarovalnine? Ta predlog je ostal s tremi glasovi v manjšini. Zato ga je posl. Einspinner priglasi kot manjšinskega.

Obrtniki! Sedaj vidite, kaj Vas čaka. Bodite zato na pozorišču!

Novi finančni načrt.

(Razmotrivanja o novem zakonu glede osebne dohodarine in navodila za napovedi.)

Po petletnem boju se je končno posrečilo naši vladi, spraviti v poslanski zbornici pod streho nove davčne predloge. Zato bodo odslej naprej predpisovali avstrijskemu prebivalstvu osebno dohodarino na podlagi novega preračunavanja. Kako, to bo razvidno iz lestvice, ki jo priobčimo na koncu članka.

Kakor običajno je mali obrt prizadet najobčutneje tudi pri tem zakonu. Ravno srednji stan namreč najhuje občuti vsako novo obremenjenje svojega budžeta. Sicer so zvišali eksistenčni minimum od 1200 na 1600 K, s čimer bodi povedano, da so v bodoče dohodki do letnih 1600 K obdačenja prosti. Zato so pa zvišali davčno lestvico pri dohodkih nad 1800 K. Dasiravno je to zvišanje davka malenkostno, giblje se namreč med 20 vinarji in 6 K pri dohodkih do letnih 10.000 K, vendar sleherni davkoplačevalec ni nič kaj vesel, ako mora plačevati državi več kot preje. Ako bi že ne imeli toliko in toliko indirektnih davkov, bi nas to malo zvišanje še ne dirnilo bogve kako. Ker je pa ta zakon že sklenjena stvar, se moramo poučiti i o tem, kako mu zadostimo.

Med slovenskimi obrtniki sicer najbrže ne bo zadela peza novega davčnega zakona velikih mas, kajti njih dohodki žalibog niso nikakor tako izdatni, da bi pri večini presegali letnih 1800 K. Pri sistemu našega davčnega vijaka, ki navija neusmiljeno zlasti obrtnika, pa se nam je bati, da bodo davčna oblastva uvrstila v višje davčne stopinje one male obrtnike, ki so bili doslej obdačeni za 1200 do 1600 K. Tako postane ta „dobrota“ novega zakona za nje brezpredmetna, novi zakon sam pa občutna krivica. Prosto izvoljeni člani davčnih komisij bodo vsled tega morali pogostokrat nastopiti kar najodločnejše, da zabranijo morebitni tak napad na žepe malih obrtnikov. Zlasti pa bodo imeli izvedenci v davčnih zadevah mnogokrat priložnost, da bodo morali v tem oziru posredovati na korist svojim stanovskim tovarišem.

S sprejetjem malega finančnega načrta stopi v veljavo tudi druga za obrtnike velevažna določba, namreč določilo glede vpogleda v knjige. Zato priporočamo kar najtopleje slehernemu obrtniku, da vpelje takoj, ako mogoče, pa tudi za nazaj (od novega leta 1914 naprej) natančno knjigovodstvo glede vseh svojih dohodkov in izdatkov, da tako more za slučaj potrebe izkazati natančno svoje obdačenju podvržene dohodke. O tej kočljivi točki hočemo spregovoriti v našem listu še posebej in dati potrebna navodila.

Obenem z novim davčnim zakonom stopi v veljavo tudi amnestija glede prikritih dohodkov pred letom 1914,

to se pravi vsa prejšnja zamolčanja obdačenju podvrženih dohodkov niso več kaznjiva. Pač pa lahko in mora odslej naprej vsakdo napovedati natančno in resnično, ako se noče izpostaviti visokim davčnim kaznim. Z mirno vestjo se sedaj lahko vsakdo opira na prihranke, ako si sploh more kaj prihraniti, ni se mu treba bati, da bo vsled tega obrnil nase pozornost davčne oblasti. Kolikokrat je prej spravila hitra smrt dediče v najkočljivejše položaje. Našlo se je n. pr. premoženje ali posestvo, katerega pravna posest se je dala tolmačiti le s prikrievanjem. Naknadna odmera davkov za celo vrsto let nazaj je bila posledica, ki je znatno zmanjšala dedščino. Vsled amnestije se taka naknadna odmerjenja davkov za čas pred letom 1914 ne bodo več ugotavljala in kazenske preiskave so izključene. Ta amnestija se pa ne nanaša samo na dohodnino, marveč se razteza tudi na splošno pridobnino, hišni davek in rentnino. Novi zakon hoče namreč, da je dana vsakemu davkoplačevalcu možnost, da pride na čisto z davčno oblastjo. Vendar stavi zakon tudi en pogoj glede amnestije. V bodoče se ne sme zakriviti nobenega davčnega prestopka, ki je postal vsled amnestije nekazniv. Ako se dokaže kakemu davkoplačevalcu tak prestopok (zamolčanje, prikrite obdačenju podvrženih dohodkov) za sedanjí čas, potem zgubi tudi udobnost amnestija za l. 1911—1913, torej, kaznuje se ga tudi za ta leta, ako se mu dokaže, da je storil že v teh letih kaznjivo dejanje.

Ako je kak davkoplačevalec momentano v kazenski preiskavi radi zamolčanja obdačenju podvrženih dohodkov, se ga pozove, da v teku 60 dni, predno stopi zakon v veljavo, popravi svoje nepravilne navedbe. Ako se odzove temu pozivu na neoporečen način, se ustavi kazenska preiskava. Potem se ga ne kaznuje z nikako davčno kaznijo, marveč mora samo doplačati dejansko zamolčano davščino. Ako je komu kaka davčna kazen že predpisana, potem je dotični davkoplačevalec, ki napove (fatira) sedaj pravilno, deležen te dobrote, da bo prisojena mu kazen znašala samo en- do dvakratno dejansko prikrajšano davščino.

In sedaj k podrobnostim nove osebne dohodarine!

Zvišanje osebne dohodnine je določeno za take davkoplačevalce, ki skrbе s svojimi dohodki ali samo zase ali le še za eno nadaljno osebo.

Kdor torej ne preskrbuje nobene druge osebe (svojca), temu se doda k predpisani vsoti davka še povišek 15%, kdor mora preskrbovati še eno nadaljno osebo, pa povišek 10%. To je utemeljeno v zakonu pod lepim naslovom: „Povišek za manj obremenjene davčne obvezance“. Pod svojci razumeva zakon soprogo, otroke, pastorko, rejence in vnuke, dalje stariše,

dede in babice, taste in tašče ter otroke svakov, končno sestre in brate ter svaštvo. Tudi nezakonski otroci spadajo med te svojce, ako presegajo za nje plačani alimenti 5% vseh dohodkov. Navedeni povišek pa stopi v veljavo šele pri letnih dohodkih nad 2400 K. Tega poviška prost je pa tudi dohodek do 4800 K, ako je davčni obvezanec vzgojil in preskrbel vsaj dva otroka. Do dohodka letnih 12.000 K dovoli lahko cenilna komisija popust, ako je davčni obvezanec vzgojil in preskrbel vsaj dva otroka ali pa je tako nabogljjen, da je glede svoje potrežbe navezan na tuje osebe.

Kot protiutež so se razširile še bolj dosedaj običajne olajšave. Predpisana dohodnina se zmanjša takrat, ako mora skrbeti davkoplačevalec z letnimi dohodki od 1800 do 2400 K za več nego ženo in še enega člana rodbine, in sicer za vsako osebo več za eno stopinjo. Pri dohodkih med 2400 in 4800 K pa za vsakega člana rodbine razven žene in še dveh drugih.

Dosedaj so se vračunavali dohodki članov rodbine pri davku rodbinskega poglavarja. V bodoče odpade to do skupnega dohodka 4000 K. Ako ima kak član rodbine nad 1600 K dohodkov, se ga obdači samostojno, kar pomenja še vedno v primeri s progresivnim zvišanjem prihrank.

Nadaljne olajšave so mogoče še pri dohodkih do 12.000 K, ako povzročijo veliko obremenitev davčnega obvezanca posebne okoliščine, n. pr. zelo številna rodbina, dolgotrajne bolezni, velike nesreče, dolгови, klicanje k vojaški službi i. t. d., vendar je to prepuščeno prostemu prevdanku cenilnih komisij in znižanje ne sme nikoli presegati treh stopinj.

Toliko v splošnem. In sedaj hočemo podati cenjenim tovarišem obrtnikom navodilo za pravilne napovedi. Pričenjamo s splošno pridobnino. Pridobnino mora plačati vsakdo, kdor izvršuje v svrhu dosege dobička kako podjetje ali drugo opravilo, ne oziraje se na to, ali doseže prebitke ali ne. Od tega oproščeni so samo kmetijstvo in gozdarstvo na lastni zemlji, služinčad, domača industrija, postranska opravila, ako ne donajajo letno nad 100 K, podjetja v dobrodelne namene, državna podjetja (monopol, državna tiskarna itd.).

Splošna pridobnina se odmeri vedno za eno priredbeno dobo, t. j. za dve leti. Od ene do druge priredbene dobe se zviša za 2-4% kontingent, t. j. ona vsota, katero mora plačati posamezni priredbeni okraj.

Razlikujemo štiri davčne razrede in sicer:

1. Več nego K 2000 direktne pridobnine,
2. " " " 300 " "
3. " " " 60 " " in
4. kvečjemu K 60 ali manj direktne pridobnine.

(Dalje prihodnjič).

Obrtno zadružništvo.

Shod kranjskih mesarjev.

Dne 8. t. m. se je vršil v Ljubljanskem Mestnem domu dobro obiskan shod kranjskih mesarjev, na katerem je bilo do 150 zborovalcev iz cele dežele. Sklicatelj g. Josip Kozak je pozdravil vse navzoče, zlasti pa državnega poslanca g. dr. Ravniharja in deželnega poslanca g. Reisnerja ter razložil pomen zborovanja. Izvolilo se je sledeče predsedstvo: g. Windischer (Novo mesto), g. Anton Hafner (Škofja Loka), Jernej Černe (Ljubljana) in Ivan Pucelj (Lašče). G. Kozak je obrazložil, da gre za interese mesarskega stanu in v prvi vrsti za protest proti temu, da posegajo v mesarsko obrt ljudje, ki se mesarstva niso izučili, pri čemer uživajo ti ljudje še nekako potuho od raznih faktorjev, dočim so mesarji od vseh strani pritiskani in končno že res skoro samo zato tu, da bi pomagali pobirati vžitnino. S propadanjem mesarskega stanu pa izgublja država, dežela in občina velik del svojih najboljših davkoplačevalcev. K vsemu temu prihaja še to, da se je v zadnjem času na Kranjskem dvignila užitnina na več kakor 11 K od vsake glave. Enako, kakor na Kranjskem, pa se godi tudi v drugih deželah. Tako se pridružujejo nižjeavstrijski mesarji, zlasti oni z Dunaja v polnem obsegu akciji, ki jo započenjajo sedaj mesarji Kranjske in tudi tajnik trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Windischer obljublja v v posebnem pismu mesarski obrti svojo pomoč ter daje mesarjem, zbranim na tem shodu, svoje nasvete.

Govorili so nato o mesarskih težnjah še g. Pucelj iz Lašč, g. Ložar, g. Hafner iz Škofje Loke, g. Vernik iz Postojne, g. Ipavec iz Idrije, g. Kos iz Vrhnike in g. Kovač iz Starega trga pri Ložu ter še razni drugi govorniki. Vsa izvajanja so izzvenela v protest proti klanju živine s strani kmečkih posestnikov, kadar to ni potrebno, kakor to določa zakon. Kakor v zasmeh se zgodi to klanje pogosto prav redno in dotični niti ne skušajo prikriti svojega postopanja. Pri takem klanju, ki je imenujejo klanje za silo, odpade seveda tudi užitnina, vsled česar dotični posestniki lahko konkurirajo z mesarji, ki so se izučili obrti in imajo poleg užitnine in obrtnega davka še velike režijske stroške. Protestirajo tudi proti klanju po ogledih, po umazani konkurenci na stojnicah okoličanskih posestnikov nemesarjev in proti izdajanju obrtnih listov neizučeni. G. Kos iz Vrhnike opozarja, da obstoja predpis, da sme kmet klati doma in razprodati meso le, če mu ponuja mesar manj, kakor $\frac{2}{3}$ onega zneska, ki ga določita dva ali 3 cenilci iz vasi. Prebrala se je nato še brzojavka g. Bučarja iz Kostanjevice.

Zadružni inštruktor g. Steska je podal nato na podlagi zakona sliko onih slučajev, kdaj je dopustno klanje za silo s strani kmečkih posestnikov ter opozarjal, da je po deželi premalo strokovnih mesarskih zadrug. Vse mesarske zadruge se potegujejo za to, da se tozadevna zakonska določba predrugači, do tedaj pa vsaj sedanja strogo vporablja. Pozneje je zadružni inštruktor podal še navodila za ustanavljanje zadrug in obrazložil pomen obrtnih zadrug.

Poslanca gg. dr. Ravnihar in prof. Reisner sta nato med splošnim odobravanjem izjavila, da sta radevolje pripravljena voditi deputacije in zastopati danes izražene želje ter po možnosti pripomoči k temu, da se odpravijo razmere, čez katere se pritožujejo mesarji, seveda v kolikor se to sklada z drugimi stanovi in z interesi konzumentov.

Nato je prečital g. Pucelj sledečo soglasno sprejeto resolucijo:

Na protestnem shodu v Ljubljani dne 8. aprila t. l. zbrani mesarji vse Kranjske uvidevajo, da je današnji položaj mesarjev vsled vedno bolj in bolj naraščajočega klanja živine, razsekavanja in nadrobnega prodajanja mesa s strani kmetovalcev že nevzdržljiv, in zaradi tega prosijo:

1. C. kr. trg. ministr. blagovoli vse potrebno ukreniti, da se člen V. točka a cesarskega patenta z dne 20. decembra 1859., drž. zak. št. 277., kolikor možno strogo razlaga ter da se klanje živine, razsekavanje in nadrobna prodaja mesa s strani kmetovalcev smatra le potem za postransko kmetijsko, od določil obrtnega reda izvzeto obrt, kadar kolje kmetovalec vsled sile.

2. Dokler c. kr. trgovinsko ministrstvo ne izda tozadevne nove izvršilne naredbe k navedeni točki tega cesarskega patenta, se c. kr. deželna vlada v Ljubljani naproša, da odredi, da se bo razpis c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 21. decembra 1908., št. 5507., strogo izvrševal in da se bodo kaznovali oni kmetovalci, ki ne koljejo le v posameznih slučajih, temveč z gotovo rednostjo in to z namenom dosege kakega dobička, ali ki ne koljejo le lastne, od njih samih vzrejene živine in končno oni, pri katerih ni število v svrhu razpečavanja zaklane živine v pravem razmerju z obsegom kmetijstva.

3. Slednjič vstrajajo zbrani mesarji na stališču, da je neobhodno potrebno, da se bo nedvomno že zastareli in sedanjim razmeram ne več odgovarjajoči člen V. cesarskega patenta z dne 20. decembra 1859., drž. zak. št. 277., nadomestil z novimi določbami. Ta zahteva je tem bolj upravičena, ker sedaj veljavni obrtni red izdatno obremeni mesarsko obrt z najrazličnejšimi in jako strogimi obratnimi predpisi, n. pr. glede klavnic, nedeljskega počitka itd., in ker obrtni davki in zavarovalni prispevki za delavce pri mesarjih zna-

šajo dokaj visoke vsote, dočim ta bremena kmetijskega klavca živine ne zadenejo. Pri teh kmetijskih klavcih tudi ni možna stroga izvršitev veterinarskih predpisov, kar je gotovo le obžalovati s stališča umne živinoreje, kakor tudi s stališča javnega zdravstva.

4. „Zadruga mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani“ se naproša, da predloži te resolucije c. kr. ministrstvu in c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

Želimo, da bi to zborovanje, ki ga je sklicatelj g. Kozak kmalu po 5. uri zaključil, imelo one vspehe, ki so si jih želeli zborovalci sami.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani.

25. redni občni zbor navedene bolniške blagajne se je vršil v nedeljo 22. marca ob navzočnosti 56 članov in pod načelstvom g. Aleks. Gjud a v restavraciji „Zlatorog“ v Ljubljani. Po običajnem pozdravu je bilo podano poročilo o delovanju, iz katerega je navesti: Odbor je imel v preteklem letu 11 sej, blagajna pa en redni občni zbor in slavnostno zborovanje v proslavo 25letnice. Število članov se je pomnožilo od 114 na 161, nanovo se je prijavilo 44 članov, od katerih sta se pa pozneje dva skesala. Za overovatelja zapisnika imenuje načelnik gg. Rebeka in Speletiča. Po kratki debati glede stroškov društvenega jubileja se poročilo odobri brez ugovora. Enako je tudi glede prečitanega zapisnika zadnjega občnega zbora, na kar izroči po kratkem nagovoru načelnik lične priznalnice za petindvajsetletno članstvo sledečim gg.: Čevljarskemu mojstru Jerneju Carliju, kleparskemu mojstru Leopoldu Bögelnu st., ključavničarskemu mojstru Jakobu Martinčiču in strugarskemu mojstru Vinkotu Zirnsteinu. Blagajniško poročilo poda g. Franchetti. Najprej pojasnjuje ureditev knjig in s tem združene točke. Poročilo samo pa izkazuje 4371 K 84 v. dohodkov in 3798 K 80 v. izdatkov. Blagajniško premoženje znaša 14.571 K 74 v., od katerih je 11.578 K 26 v. plodonosno naloženih. Potem, ko se na predlog blagajnika, naj se dvomljiva terjatev Breskvar v okroglem znesku 3000 K ne vlačí še naprej po letnih bilancah, pa ima dolžnika drugače v evidenci, razvije krajša debata, v katero so posegli gg. Rebolj, Zamljen, Potokar, Korsika in Gjud, se najprej sprejme blagajnikov predlog, blagajniško poročilo odobri brez ugovora in na predlog preglednika gosp. Weissbacherja podeli blagajniku absolutorij in zahvala. Nadomestne volitve so dosegle končno sledeči rezultat, V odbor so izvoljeni z vzklikom gg. Leopold Bögel st. Alojzij Erjavec, Ignacij Irkič, Rudolf Gayer, Simon Weissbacher in Ivan Černe, za njih namestnike gg. Filip Tratnik, Ivan Kersnic in Franc Kukman;

za preglednike gg. Josip Rebolj, Filip Pristou in Štefan Speletič in za njih namestnike Viktor Korsika, Matej Oblak in Ivan Zamljen. Prihodnja točka dnevnega reda, t. j. sprememba pravil se potem, ko se je vnela že o njej ostra debata, stavi na predlog g. Pristoua radi pomanjkanja kvalificirane večine z dnevnega reda. Predlog g. Speletiča, naj se skliče v ta namen izredni občni zbor samo s to točko dnevnega reda, ne dobi večine. — Pri raznoterostih interpelira najprej g. Rebolj načelstvo radi izplačila nekega zdravniškega honorarja. Ko pojasni v imenu načelstva zadevo g. Franchetti, pritrdijo zborovalci stališču načelstva, Rebolja se pa nakaže na razsodišče. Gosp. Bögel se zahvali v imenu jubilarov za izročene jim priznalnice. Sprejme se predlog gosp. Franchettija, da odbor izroča enake priznalnice tudi še nadaljnim članom, ki dosežejo petindvajsetletno članstvo. Končno določi občni zbor nagrade in sicer za blagajniške posle 300 K, za tajniško opravilo 100 K in inkasantu 150 K. Ker je s tem dnevni red izčrpan, zaključi načelnik g. Gjud po dobrem dveurnem zborovanju z običajno zahvalo občni zbor.

Rokodelska zadruga v Zagorju ob Savi.

Letošnji redni občni zbor navedene zadruge se je vršil 8. marca t. l. v prostorih g. Ranzingerja v Zagorju in sicer ob navzočnosti 41 članov. Ob $\frac{1}{4}$ na 3. uro je otvoril zborovanje načelnik gosp. Bajcar, konštatal sklepčnost in zborovalcem predstavil navzočega združnega inštruktorja gosp. Stesko, zastopnika obrtne Zveze gosp. Mencingerja ter vodjo obrtnonadaljevalne šole v Zagorju gosp. Kozjeka. Nato preide k dnevnemu redu. Zapisnik zadnjega občnega zbora se odobri brez ugovora. Istotako poročilo o združnem delovanju, iz katerega posnamemo: Zadruga je štela koncem l. 1913 skupaj 68 članov, ker so 4 člani med letom vstopili, 6 pa jih je izstopilo. Pri članih je bilo zaposlenih 32 pomočnikov in 38 vajencev. Preskušnji se je podvrгло 8 vajencev, od katerih so jo 3 dovršili z odličnim vspehom. Zadrugi je došlo 54 dopisov, odposlala jih je 64. Zadruga je vložila na okrajno glavarstvo v Litiji več ovadb radi obrtnih prestopkov, ne ve pa, kak uspeh so imele, ker jej glavarstvo ničesar ne poroča. Načelstvo je imelo 4 odboro ve seje in se dogovarja z zavodom za pospeševanje obrta radi prireditve tečajev za čevljarje in krojače ter se bo eden teh tečajev letos gotovo vršil. Računski zaključek izkazuje 255.68 K dohodkov in 164.05 K izdatkov v l. 1913. Združno premoženje pa znaša 948.56 K, od katere vsote odpade 357.70 na vajenški in 307.86 na mojstrski podporni zaklad. Po poročilu preglednikov računov gg. Fliseka in Steinerja se računski zaključek odobri ter načelniku podeli ab-

solutorij. Po kratki debati, v katero posežejo načelnik, združni inštruktor in g. Meden, se sklene soglasno, razširiti delokrog zadruge še na občine Št. Lambert, Kolovrat in Kandrše. Glede nadaljne točke dnevnega reda, namreč glede ustanovitve podpornega sklada mojstrov, se vname daljša debata, katero otvori združni inštruktor. V svojem govoru razjasnjuje najprej delokrog obrtnih zadrug in potem priporoča ustanovitev podpornega sklada, kateri daje 50 K posmrtnine in 10 K tedenske bolniške podpore. Za letošnje leto naj bi prispevali člani v ta namen po 5 K; skladu pa naj se da iz združne blagajne v ta namen že nabranih okroglih 450 K. To ustanovitev toplo priporoča tudi zastopnik obrtne zveze, dočim se posamezni zavzemajo že letos za prispevek K 5.— za člana. Pri nadaljni debati žele posamezni še nadaljna pojasnila, tako glede kontrole i. t. d. Končno vendarle propade kljub poimen-skemu glasovanju predlog s 25 proti 16 glasovom. Potrebna bi bila namreč $\frac{3}{4}$ večina navzočih. Pač pa se soglasno sprejme predlog, da naj se podporni sklad mojstrov takoj ustanovi, njemu odkáže iz združne blagajne znesek K 450 —, o načinu poslovanja pa naj sklepa prihodnji redni ali izredni občni zbor. Združna doklada za l. 1914 se določi soglasno z 1 K. Za delegate k zborovanjem Zveze se soglasno izvolijo dose-danji delegati, namreč gg. Ivan Bajcar, Josip Narod, Matija Drolc in Blaž Križanic. Precejšna in ostra debata se razvije tudi glede podpore obrtnonadaljevalni šoli in radi nanovo vpeljane ure (verouka). Končno se sklene šoli dati 50 K podpore, načelstvu pa naroči, da se šolske ure preurede. Gosp. Jesenc interpelira pri raznoterostih načelstvo radi članstva krojačic. Ko da združni inštruktor tozadevna pojasnila, se naroči načelstvu, da prisili krojačice do članstva ali pa izposluje prepoved nadaljnega obrtovanja. Ker se nihče več ne priglasi k besedi, zaključi načelnik ob $\frac{1}{4}$ na 5. uro z običajno zahvalo občni zbor.

Dež. zadruga sodavičarjev na Kranjskem.

Kranjski sodavičarji, združeni v deželni zadrugi, so imeli dne 1. aprila t. l. dopoldne v salonu hotela „Lloyd“ v Ljubljani svoj letošnji občni zbor, katerega se je udeležilo okoli 50 članov iz cele Kranjske in razven tega kot zastopnik obrtne oblasti g. dr. Berce, združni inštruktor g. Steska in odposlanec „Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“. Zborovanju je predsedoval g. Ivan More, ki je po običajnem pozdravu otvoril ob $\frac{1}{2}$ 10. uri občni zbor, konštatal sklepčnost in prešel takojna to na dnevni red. Zapisnik zadnjega občnega zbora se je odobril, istotako poročilo o poslovanju l. 1913, iz katerega posnamemo:

Zadruga šteje 80 članov. Med letom so izstopili trije člani, nanovo pristopili pa tudi trije. Umrli so med letom tudi trije člani; njih obrt pa se vodi naprej na račun nedoletnih otrok. Odborove seje so bile 4. Zadruga je sprejela 195 dopisov in uradnih vlog, odposlala pa 485. V teh vlogah jih je več na deželno vlado in obrtna oblastva glede dopustnosti nedeljskega dela, radi neopravičenega izdelovanja sodavice in glede vporabe imena „Tafelwasser“. Pri državni zvezi na Dunaju je zadrugo zastopal kot delegat g. Lovro Rogelj iz Vrhnike. Izmenjavališče v Ljubljani se je obneslo dobro. Izmenjalo se je nad 4000 steklenic. Zadruga je uvedla vajenske preskušnje in sta se jej dva vajenca tudi podvrgla. Pomočnikov je bilo koncem leta priglasičenih 26, vajencev 36.

Računski zaključek za l. 1913 izkazuje 1050 K 54 v dohodkov in 904 K 43 v izdatkov, torej preostanka 146 K 11 v, dočim znaša zadružno premoženje koncem l. 1913 skupaj 1246 K 25 v. Po krajši debati in po poročilu pregledovalcev računov se zaključek odobri. Odobri se nadalje proračun, s katerim se določi zadružna doklada z zneskom K 5— za člana ter obenem tudi določi, da je doklada plačljiva najkasneje 1. julija t. l.

Po daljši debati se sklene ustanoviti v posameznih političnih okrajih izmenjavališča za steklenice. Troške tozadene korespondence trpi zadruga, drugi troški se pa krijejo na ta način, da plača vsak član za v izmenjavališču dobljeno steklenico po 2 vinarja. Sedma in osma točka dnevnega reda odpadeta.

Za delegate k občnim zborom obrtne zveze se izvolijo gg. Simon Kunčič, Ivan More in Srečko Potnik iz Ljubljane ter Lovro Rogelj iz Vrhnike.

Pri raznoterostih utemeljuje gosp. Potnik sledečo soglasno sprejeto resolucijo:

Dne 1. aprila 1914 na zborovanju v Ljubljani zbrani sodavičarji vojvodine Kranjske pozivljajo vlado, da čim prej predloži načrt glede spremembe zakona o zavarovanju zoper nezgode. Ta sprememba naj se giblje zlasti v tem okvirju, da se ne izreče kakor dosedaj temu zavarovanju podvrženo vso obrtno pomožno osobje v obrtnih obratovališčih, ki so opremljeni s stroji na motorno moč, ne oziraje se na to, ali morajo streči tem strojem, oziroma delati na njih ali ne, marveč da so zavarovanju zoper nezgode podvržene izključno le one osebe, ki imajo največ opravka s temi stroji. Zlasti se pozivlja vlada, da še pred novo razdelitvijo zavarovanju podvrženih obratovališč v nevarnostne razrede, ki se ima izvršiti s 1. januarjem 1915, zasliši zastopnike prizadetih obrtnih in rokodelskih krogov. V ta namen naj vlada skliče pravočasno anketo prizadetih krogov in rokodelskih organizacij. Končno se pozivlje vlada, da na podlagi § 49 zakona o zavarovanju zoper ne-

zgode obstoječi zavarovalni svet zviša in da v njega pokliče tudi zastopnike obrtnih organizacij.

Potem, ko so se obravnavale še nekatere zadeve deloma zasebnega, deloma internega značaja, zaključil načelnik po skoraj triurnem zborovanju z običajno zahvalo občni zbor.

Razno.

Prejemnikom »Obrtnega Vestnika«! Vse one p. n. gospode, katerim se pošilja „Obrtni Vestnik“, opozarjamo, da naj nam vrnejo današnjo številko in sicer nemudoma, ako se ne marajo naročiti na list. Kdor nam današnje številke ne vrne, ga smatramo za našega naročnika in smo do tega naziranja upravičeni vsled razsodb najvišjega sodišča. Današnji številki priložimo položnice, da se nam po njih nakaže naročnina.

Gospode načelnike štajerskih obrtnih zadrug naprošamo najvljudneje, da nam dpošljejo čim prej natančne naslove gg. zadružnih odbornikov kakor sploh vseh onih zadružnih članov, od katerih je pričakovati, da se naroče na „Obrtni Vestnik“. Za požrtvovalni trud naša presrečna zahvala. Upravništvo „Obrtnega Vestnika“.

Obrtno pospeševanje pri nas in drugod. Iz poročila dunajske trgovske in obrtniške zbornice o pospeševanju obrta leta 1913 posnamemo, da je zbornica izdala v zadnjem letu za pospeševanje malega obrta 166.800 K. K temu se pridružijo še podpore za obrtne nadaljevalne šole v znesku 320.000 K. Ker izkazuje zbornica letno okroglih 1.700.000 K dohodkov, odpade na obrtno pospeševanje skoraj 30% vseh prejemkov. Zbornica je dala dalje iz svojega jubilejnega fonda za kreditno organizacijo malega obrta 100.000 K brezobrestnega posojila, s čimer je temu namenu tudi mnogo pomagano. Številne so nadalje podpore, ki so bile dovoljene za ustanovitve in izpolnitev zadružnih strokovnih zvez, kakor tudi posojila, dana produktivnim, sirovinским in končno kreditnim zadrugam. — Iz teh številk še-le razvidimo, kako na slabem smo na Slovenskem.

Nova sestava obrtnega sveta v c. kr. trgovskem ministrstvu. Za drugo funkcijsko dobo navedenega sveta (od l. 1914 do konca l. 1918), ki ima namen dajati mnenja in nasvete glede obrt zadevajočih zakonskih predlog, so izvoljeni, oziroma imenovani sledeči gg. člani iz slovenskih dežel: Od trgovskih in obrtniških zbornic v Gradcu: Alojzij Atzmann, trgovec v Gradcu; v Trstu: Ant. Carniel, lastnik tiskarne v Trstu; v Ljubljani: Leopold Fürsager, trgovec v Radovljici; v Celovcu: Ivan Gratzhofer, klobučar v

Št. Vidu ob Glini; v Gorici: Josip Paternolli, lastnik tiskarne v Gorici; v Rovinju: Hektor Suppan, trgovec v Pulju. Obrtne zveze so volile sledeče gg.: Engelberta Franchettija, brivca v Ljubljani (Kranjska obrtna zveza); Josipa Prinza, krojaškega mojstra v Celovcu (Koroška obrtna zveza); Ivana Eder, čevlarskega mojstra v Gradcu (Graška obrtna zveza); Antona Krebsa, tapetnika v Gradcu (Državna zveza v Gradcu). Minister sam pa je imenoval sledeče gospode za člane; Avgusta Einspinnerja, zlatarja (drž. in dež. poslanca) v Gradcu. Da bi bil imenovan kdo kot zastopnik slovenskih obrtnikov na Sp. Štajerskem, se za enkrat ni moglo doseči. Čegava zasluga je to, o tem ne maramo razpravljati; povdarjamo pa, da naslednje številke govore najbolj jasno o tem, ali smo Slovenci v tem svetu pravično zastopani ali ne. Obrtni svet sestoji iz 75 članov; od teh je 45 Nemcev, 14 Čehov, 7 Poljakov, 5 Italjanov, 2 Hrvata in 2 Slovenca. Brez komentarja!

Sodnijsko deponiranje delavskih knjižic. Iz naredbenega lista justičnega ministrstva posnamemo: Finančno in justično ministrstvo sta se zedinila v nazoru, da ni treba kolekovati kot prilog delavskih knjižic, ki so priložene prošnjam za sodno deponiranje istih.

Novo državno posojilo v znesku 396.600.000 K po $4\frac{1}{2}\%$ je bilo pred kratkem razpisano in se je za izvedbo tega posojila osnoval konzorcij, kateremu so pristopile razven velikih avstrijskih bank tudi angleške, belgijske, nizozemske, italijanske in nemške banke. To posojilo se bo porabilo za železniška dela, za pokritje mobilizacije za časa balkanske vojske in za druge brambene namene. Posojilo se glasi za 15 let, torej do l. 1929. Letna obremenitev davkoplačevalcev v svrhu pokritja tega dolga znaša eno petnajstinko posojila, torej letno 26.550.000 K in $4\frac{1}{2}\%$ obrestovanje. Obresti znašajo prvo leto 17.847.000 K. Skupaj bo torej treba plačati prvo leto 44.397.000 K. Obresti se zmanjšajo vsako leto za 1.194.750 K, tako da bo predzadnje leto treba plačati le še 25.281.000 K. Davkoplačevalci bodo morali tedaj plačati v 15. letih skupaj 592.265.000 K. Država pa sedaj ne dobi celega zneska po 396.600.000 K, marveč po kurzu per 95% kakor ga borzni list navaja, le okoli 392.000.000 K. Najbrže bo pa treba odračunati še visoke provizije.

Dobavni razpis. C. in kr. pomorsko arzenalno poveljništvo v Pulju razpisuje dobavo raznih potrebščin mornarice za II. polletje 1914 in I. polletje 1915. Med drugimi potrebščinami so barve, usnje, milo, sveče, metle, čopiči, krtače, raznovrstne cevi in žice, platnene cunje itd. Ponudbe je vlagati do najkasneje 11., 13., 15., 18. in 20. majnika 1914, ker so posamezne dobave porazdeljene v kategorije. Ako bi se kateri naših obrtnikov za to dobavo zanimal, se pouči lahko natančneje o množini in pogojih pri trgovski in obrtniški zbornici.

Razpis zgradbe železnice. Glasom v „Laibacher Zeitung“, „Avvisatore Dalmato“ in „Osservatore Triestino“ priobčenega oglasa je razpisana zgradba železniške proge Knin—Pribudič, to je naprava nadstavnja, nasipa z gramozom in položitve nadstavnja, vrhstavnja, železniške ograje, dobava in pomeščenje železniških znakov ter dobava mejnikov. Ponudbe se sprejmejo najkasneje 27. aprila 1914. ob 12. uri opoldne pri c. kr. železniškem gradbenem ravnateljstvu na Dunaju, VI., Gumpendorfstrasse 10. Pogoji in drugi pripomočki se morejo vpogledati pri prej omenjenem ravnateljstvu in pri c. kr. železniškem gradbenem vodstvu v Spljitu.

Odločbe obrtnih sodišč.

2. Rokodelski mojster ni zavezan podpisati izučnega pisma, izdanega od združnega načelstva.

Obe stranki navajata soglasno, da je bil tožnik zaposlen pri toženi firmi približno tri leta kot vajenec in da je dobil od imetnika firme spričevalo glede učne dobe.

Varuh mladoletnega tožnika je zahteval od imetnika tožene firme, da podpiše izučno pismo, izdano od združnega načelstva, ker ima obrazec navedenega izučnega pisma tudi nadpis „podpis rokodelskega mojstra“ in ker tožnik ne bi mogel postati pomočnik z nezadostno izpolnjenim izučnim pismom.

Sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo iz nastopnih razlogov:

Po § 104. števil. 1. obrtnega reda je mojster dolžan izdati le učno spričevalo, združno načelstvo pa mora izdati na podlagi učnega spričevala, oziroma učnih spričeval izučno pismo (§ 104. odst. 2 obrt. reda.).

Ta dolžnost združnega načelstva izhaja tudi iz določbe § 114. odst. 3 črka c obrtnega reda, ki obravnava obseg dolžnosti zadrug in izrečno predpisuje pod črko c navedenega paragrafa izdajanje izučnih pisem. Tožbeni zahtevek je bil torej neutemeljen.

3. Delavec more v slučaju prekasno izplačane mezde zahtevati le zakonite obresti, ne pa daljne odškodnine. (Gradec 17/2. 13. Cr. I. 48/13.).

Častite naročnike in bralce prosimo, naj se ozirajo pri nakupu svojih potrebščin na oglase v našem listu. »Obrtni Vestnik« mora postati ognjišče organizacije slovenskih obrtnikov, zato se ravnajte po geslu »Svoji k svojim!«

Delovodja ni dobil pri izstopu iz službe popolne mezde. Tožil je firmo, da mu plača odškodnino v znesku 400 K, ker radi manjkajočih denarnih sredstev ni mogel dela iskati in se predstaviti novim delodajalcem.

Sodišče je priznalo tožniku le 5% obresti njegove mezde, zavrnilo pa je zahtevani presežek iz razlogov:

V zmislu § 1333 občnega državl. zakona je povrniti škodo, katero je povzročil dolжник svojemu upniku z zamudo pogojenega plačila glede dolžne glavnice, z obrestmi, določenimi z zakoni.

Po dvornem dekretu od 18. januarja 1842 št. 592 zb. justičnih zakonov velja določba § 1333 obč. drž. zak. za vse denarne terjatve, naj si izvirajo iz posojila ali iz kateregakoli drugega naslova.

Iz tega sledi, da nima tožnik pravice do plačila odškodnine v zmislu tožbe, ampak da sme zahtevati zgolj zakonite obresti, ki so odločene s 5% po § 2 zakona od 15. maja 1885 št. 77. drž. zakona. Te obresti je tožniku prisoditi, ker so tudi obsežene v njegovem zahtevku. —

Vprašalnica.

V vprašalnici dajemo brezplačno točne odgovore na vsa došla vprašanja, ki se tičejo obrtnega stanu. Kdor hoče imeti takojšni pismeni odgovor, ker radi nujnosti ne more čakati na javni odgovor v listu, naj v ta namen priloži vprašanju znamke za odgovor.

Vprašanje št. 2. Ali zadrugi načelnik lahko odda brez odborove vednosti obrtni oblasti v imenu zadruge mnenje glede kake obrtne prošnje?

Odgovor: Obrtni red kot tak na to vprašanje nikjer točno ne odgovarja. §§ 14 f) in 23 a) obrtnega reda govorita o tem, da zadruga kot taka oddaja mnenja obrtnim oblastvom. § 119 e) določa delokrog zadrugnega načelnika in izrecno povdarja, da se na podlagi zadrugnih pravil odkažejo lahko načelniku posebne pravice in opravila. Iz § 116 c) obrtnega reda končno jasno izhaja, da ima pravico rekurza zadrugo načelnstvo, oziroma občni zbor. Iz številnih razsodb upravnega sodišča je razvidno dalje, da so formalno dopustne take pritožbe samo v slučaju, ako je to sklenilo načelnstvo izrecno za vsaki slučaj posebej in šele po izdani odločbi obrtne oblasti. Iz vsega tega pa izhaja končno, da zadrugi načelnik pravzaprav ne bi smel oddajati nikdar sam v imenu zadruge mnenja, marveč le načelnstvo, to je zadrugi odbor pod predsedstvom načelnika, oziroma njegovega namestnika. Kar velja glede pritožbe, mora namreč veljati tudi glede mnenja, ki je podlaga pritožbi. Po našem nazoru sme zadrugi načelnik kaj takega storiti le v izjemnih, prav nujnih slučajih, toda tudi takrat mora vprašati prej glede mnenja vsaj odbornika, oziroma zaupnika, določenega za prosilčev kraj, in naknadno

mora načelnstvo v prihodnji seji z navadno večino pritrditi temu mnenju.

Vprašanje št. 3. Na shodu kranjskih mesarjev se je razpravljalo tudi o splošni organizaciji mesarjev na Kranjskem ter priporočalo ustanovitev zadrug skupno z drugimi obrti. Ali bi ne bilo enostavnejše, da se ustanovi deželna zadruga mesarjev, ako je taka ustanovitev sploh mogoča?

Odgovor: Po našem mnenju bi bilo seveda najbolje, ako bi se ustanovila deželna zadruga mesarjev za celo Kranjsko, ker bi taka stanovska, oziroma strokovna združitev gotovo mogla zastopati najuspešnejše koristi mesarjev, ne oziraje se na druge obrtne stanove.

Kakor smo pa poizvedeli, je za enkrat taka zadruga za celo deželo nemogoča, ker bi v prvi vrsti temu ne pritrdila deželna vlada, vsaj kar se ljubljanskih mesarjev tiče, ne, in ker bi tudi drugače nastale precejšnje zapreke, ki bi ustanovitev gotovo skozi leta zavlačevale, ako že ne popolnoma onemogočile.

Vsled tega je pri sedanjih razmerah najbolje, da se mesarji posameznih političnih okrajev združijo v zadruge, tam pa, kjer že obstojajo splošne obrtne zadruge, da zahtevajo mesarji, ako jih je vsaj 12 včlanjenih pri zadrugi, da se pri načelnstvu obrtne zadruge ustanovi mesarski odsek.

Vprašanje št. 4. Ali res ne morem preklicati obrtne odložitve?

Odgovor: Ne. Šesti odstavek § 144 obrtnega reda se namreč glasi: Odložitev stopi s tem dnem v veljavo, ko se jo naznani obrtni oblasti prve inštanice, oziroma ko dospe tja. — Obrtna pravica torej ugasne z odložitvijo, zato je nemogoč preklic odložitve, zato je tudi nemogoča sprememba prenosa kake koncesije na kak drug način, kakor se je to naznanilo z vlogo glede odložitve. Tako je razsodilo tudi upravno sodišče dne 10. januarja 1908.

Posredovalnica.

Naša posredovalnica je namenjena posredovanju med obrtniki, zlasti pa posredovanju služb. Pri posredovalnici se računa tako za delodajalca kakor delojemalca beseda po 5 vinarjev, najmanj pa 50 vinarjev, tudi če ima oglas manj nego 10 besedi.

Pristojbina naj se nakazuje naprej in sicer v poštah znamkah.

Trije vajenci se sprejmejo za brivsko obrt. Kje, pove Deželna zveza brivcev v Ljubljani.

Išče se vajenca za krznarsko obrt. Ponudbe je nasloviti na Deželno zvezo kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani.

Išče se krepak vajenec za kamnoseško obrt. Učna doba: 4 leta z vso priskrbo; ali 3 leta če si obleko napravi vajenec sam. Ponudbe je nasloviti na Lorenc Šušteršiča, kamnosek, Vič št. 10.

Filip Pristou

špecialni ateljé za slikanje
napisov na steklo, kovine,
les, zid, platno itd.
Ljubljana, Hotel „Malič“
nasproti glavne pošte.

Priporočá se **E. Franchetti** Ljubljana,
brivnica Sodna ul. 2.

Trgovina z usnjem na debelo in drobno
K. A. Kregar, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 21—23.
Telefon 96.

Priporočá svojo največjo zalogo raznovrstnega
tu- in inozemskega usnja, dalje vseh vrst **podplatov**
(Vache-Croupen) najboljših znamk. Velika izbor gornjih delov
za čevlje iz čohovine, teletine gladke, boks goveje, boks te-
letine in ševro. Največja zaloga raznovrstnih kopitov v vseh
modernih oblikah. Bogata izbor vseh v čevljarstvo stroko spadajočih potreb.

2 K in več na dan

lahko zasluži doma v sobi **vsakdo**, kdor si naroči
stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk,
ki traja **le nekaj dni**, je brezplačen. Za **trajni**
zaslužek jamčim vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana Sodna ulica.

Fotografični atelier

VIKTOR

v Ljubljani Bethovnova ulica št. 7, poleg
„Krajske hranilnice“.

se priporočá za izvršitev
modernih portretov.

Umetni zobje

Brez ruvanja zobnih korenin
se ustavljajo ameriški
umetni zobje, posamezno ali
cela zobovja, izvzemši ne-
delje in praznike vsak dan
od 8. ure zjutraj do 6. ure
zvečer v konces. zobarskem
ateljeju

O. Seydl, Ljubljana,
Stritarjeva ulica 7.

Priznani krojaški salon za gospode

Ivana Magdiča v Ljubljani

Dunajska c. 20, nasproti kavarne Evropa

se priporočá
za izdelovanje oblek.
Zaloga angleškega blaga.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem	
leta 1913	K 700.000.000—
Vlog	43.500.000—
Rezervnega zaklada	1.330.000—

Sprejema hran. vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod
kontrollo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane **domače hranilnike,**
za podpiranje obrt- **Kreditno društvo.**
nikov in trgovcev pa

Instalater **Fr. Sax**

konces. elektrotehnik,
Ljubljana, Rimska cesta 19.
se priporočá kot **specialist**
vsakovrstnih električnih naprav.
Sprejema tudi naročila na deželo.

Štampilije

vseh vrst za
urade, obrtnike,
zadruge itd.

Anton Černe
graver
in izdelovatelj
kavčukovih
štamplij
Ljubljana,
Selenburgova ul. 1.
Ceniki franko!

Pivovarna GÖSS

priporočá svoje priznane
prikljubljene izdelke
marčna, cesarska, vlešana,
ekspozitna in bavarska piva
v sodčih in steklenicah.
Zastopnik: **FR. SITAR** v Sp. Šiški.

Pri nizki ceni!

Največja izbira in najsolidnejša postrežba za šivilje in krojače

Ignacij Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 5. trgovina raznega modnega
blaga, perila, kravat i. t. d.

Vinska trgovina

Peter Stepič, Šiška 256

priporočá svojo veliko zalogo zjam-
čeno **naravnih vin** iz dolen-
skih, goriških, istrskih in štajerskih
vinskih gor.

Odda se v najem

pekarija

v prometnem kraju brez
konkurence.— Ponudbe:
g. Dominik Bezenšek, trgovec,
Frankolovo (Štajersko).

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in
deviz.

Premese izdaja k vsakemu žrebanju.

Delniška glavica K 8.000.000.—. Rezervni zaklad K 1.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vredn. papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Podružnice v Celovcu, Trstu, Sara-
jevu, Spiljetu, Gorici in Celju.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice
proti ugodnim obrestim. Vloženi denar
obrestuje od dne vloge do dne vzdiga s

4 1/2 % čistih.

Promet s čeki in nakaznicami.